

A holokauszt áldozataira emlékeztek Marosvásárhelyen Meggyújtották a menóra gyertyáit

Fotó: Mezey Sarolta

A romániai holokauszt emléknapján a marosvásárhelyi Holokauszt-emlékműnél idén is megemlékeztek a huszadik század letragikusabb és legszégyenletesebb, a zsidók ellen elkövetett népirtásáról. A kegyelet koszorúit a Zsidó Hitközség, a városi és megyei intézmények helyezték el. A menóra gyertyái a holokausztban elhunyt zsidók emlékére égtek, akikért imát mondtak az emlékezők. A megemlékezésen beszédet mondott Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere, Kovács Mihály-Levente, a Maros Megyei Tanács alelnöke és Nagy Zsigmond alprefektus is.

Hatezer marosvásárhelyi zsidó veszett oda

A román állam, miután felvállalta a negyvenes években a területén elkövetett atrocitások miatti vétkességét, október 9-ét a romániai holokauszt emléknapjává nyilvánította. A huszadik századi holokauszt a zsidó nép ellen elkövetett népirtás utolsó mozzanata, hiszen a történelem során még voltak ilyenek, például a babiloni vagy az egyiptomi fogság idején. De a közép- és modern kor is tele volt pogromokkal. A civilizált XX. század tökéletesítette a holokausztot a zsidó nép teljes kiirtása érdekében. A náci rezsim programjához sok állam csatlakozott, köztük Románia is.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, **FÉLÁRON!**

A zavartalan jelenléti oktatás

Külföldi székelylakó közsgében a gyermeklétszám emelkedik, ezért is kiemelten fontos az önkormányzat számára a diákoknak és a pedagógusoknak megfelelő körülményeket teremteni a tanuláshoz és az oktatáshoz. A közsg tanintézményeiben is a hőmérséklet függvényében a reggeli órákban elindítják a fűtést.

2.

Megnyílt a 7. Székelyföldi Grafikai Biennálé

A nagy nemzetközi grafikai szemle megnyitóját, díjátadó ünnepségét és kísérőrendezvényeit október 5–7. között tartották Kovászna, illetve Hargita megye székhelyén.

3.

Ahogy eddig nem láttuk

Szovátát hét évtizeddel ezelőtt nyilvánították hivatalosan is városná, az évfordulóra emléktáblát avatott az önkormányzat, ennek avatóünnepségét egybekapcsolták a város festőművész díszpolgára, Kuti Dénes hetvenedik születésnapjára rendezett egyéni tárlattal.

4.

Mezey Sarolta

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Ne hagyja ki az őszi szőnyegvásárt!

carpeta

Október 12–16. között térjen be a SAMIRA üzletbe:
Marosvásárhely,
Bartók Béla utca 1–3. szám.
Szerdától vasárnapig 9–19 óra között szőnyegek, futószőnyegek nagy választéka várja, kedvezményes áron vásárolható!
Ajándék vár minden vásárlóra!
Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

OKTÓBER

8., szombat
A Nap kel
7 óra 29 perckor,
lenyugszik
18 óra 50 perckor.
Az év 281. napja,
hátravan 84 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhős

Hőmérséklet:
max. 20 °C
min. 6 °C

Isten éltesse!

Ma KOPPÁNY, holnap DÉNES napja.

DÉNES: a görög Dionüsziosz névből származik. Jelentése: Dionüszosznak ajánlott.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. október 7.

1 EUR	4,9490
1 USD	5,0469
100 HUF	1,1728
1 g ARANY	270,7253

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Komplex gyermekfoglalkozások óvodai és kisiskolás csoportoknak

**Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány Marosvásárhelyen megszervezésre kerülő, októberi komplex gyermekfoglalkozásaira vár gyerekeket pedagógusai-
kal.**

A tevékenységek: interaktív természetismereti foglalkozás, növényi tinták készítése, kipróbálása Köllő Melinda kézművesrel, beszélgetés az októberi jeles napokról, élőszavas mesemondás Tekei Erika mesemondóval.

Nagycsoportos óvodások és kis-

iskolás osztályok jelentkezését várják október 19 és 20-án 9.00–10.30 és 11.00–12.30 óra között, október 26-án és 27-én 9.00–10.30 és 11.00–12.30 óra között. A jelentkezéseket október 14-én 14.00 óráig várják az erdodi.nora@ehh.ro e-mail-cimre.

Az e-mailben kérik feltüntetni az iskola nevét, az osztályt, a gyermekek létszámát, a tanító elérhetőségét. A foglalkozások helyszíne az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány székháza (Marosvásárhely, Sáros/Târgului utca 1. szám).

Meggyújtották a menóra gyertyáit

(Folytatás az 1. oldalról)

Felfoghatatlan, hogy a legcivilizáltabbnak minősített nép vezetői tervelték ki és hajtották végre. Romániában 1937-38-ban erősödött fel az antiszemitizmus, a német és a román hadsereg vezérkara közötti egyezmény nyomán megszületett Antonescu marsall rendelete, ezután a transznisztriai légerekbe deportálták a besszarábiai, észak-bukovinai és transznisztriai zsidókat. Több százezer zsidó esett áldozatul ennek. Ártatlan embereket, köztük nőket és gyermekeket küldtek a halálba. Becslések szerint 275 ezren veszték oda. A marosvásárhelyi zsidóság története ismert, 1944 májusa után felgyorsult a deportálás. Két-három heti koncentrációs tábor után – a jelenlegi Dimitrie Cantemir Egyetem campusa helyén – vonatokon szállították a zsidókat Auschwitzba. Tizenöt százalékuk tért vissza.

Dr. Dub László, a marosvásárhelyi hitközség elnöke elmondta:

– A megemlékezések a mai generációknak szólnak, hiszen nekik kell mélyen belátni az emberi tragédiák gyökerébe, hogy a történelem folyamán többet soha se fordulhasson elő a holokauszthoz hasonló öl-

döklés. A Marosvásárhelyi Zsidó Hitközség nagyon megfoglyatkozott. A holokauszt túlélők közül múlt héten 98 éves korában hunyt el Karpelesz Leopold. Diamantstein Zsuzsa néni él még, ő az utolsó.

Glasgow-ból (Skócia) érkezett megemlékezők előadása

Fotó: Mezey Sarolta

A küküllőszéplaki önkormányzat számára elsőrendű

A zavartalan jelenléti oktatás

Küküllőszéplak községben a gyereklétszám emelkedik, ezért is kiemelten fontos az önkormányzat számára a diákoknak és a pedagógusoknak megfelelő körülményeket teremteni a tanuláshoz és az oktatáshoz. A község tanintézményeiben is a hőmérséklet függvényében a reggeli órákban elindítják a fűtést.

Szer Pálósy Piroska

Szakács Béla polgármester elmondta, hogy a tanintézmények felújítása, korszerűsítése mellett az önkormányzat számolt a télen előreláthatólag magas energiaárakkal is. Mint hangsúlyozta, a fizikai jelenléttel zajló oktatás híve, nem szeretné, ha ezúttal a megugrott energiaárak miatt kellene áttérni az online oktatásra, melynek hatékonysága messze elmarad a jelenléti oktatás eredményeitől.

A júniusi tanácsülésen költségvetés-módosítást hagytak jóvá a tanintézmények fűtési költségeinek kiegészítésére. Előzetes számításai szerint a jelenlegi pénzkeret nem lett volna elegendő, ezért elfogadták a tanintézmények fűtésével járó

pluszköltségek elkülönítését. Amennyiben szükség lesz további kiegészítésekre a számlák törlesztése érdekében, az önkormányzat a saját költségvetéséből előirányzott beruházásokról fog lemondani annak érdekében, hogy jelenléti oktatással tudjanak működni a tanintézmények, és ne kelljen hideg osztálytermekben dideregjenek a diákok.

Az iskolabusz naponta 180 km-t tesz meg, ugyanis a 63 ingázó gyerek közül Kőrösztentmártonból, Vámosudvarhelyről, Gógánból, de még Bonyháról is szállítanak a Héderfáján magyar tagozattal működő 0–VIII. osztályos Bordi András Általános Iskolába – tudtuk meg Peti Erzsébet iskolavezetőtől.

A héderfáji iskolába hozzávetőleg száz diák jár. Az 1–4. osztályosok összevont osztályban tanulnak, a felső tagozatos osztályokban 13–15 körüli a diáklétszám, és délelőtti oktatás zajlik. Az épület szigetelt, eddig nem voltak fűtési gondok, remélik, hogy a télen sem kell a megemelkedett gázárak miatt fűtetlen tanteremtől tartaniuk.

Nagyszentlászlón román tagozat működik előkészítőből nyolcadik

Fotó: Nagy Tibor

osztályig, míg Küküllőszéplakon óvoda és 1–4. osztály van magyar és román tagozattal.

Sürgős volna a küküllőszéplaki iskola felújítása, az 1,5 millió lejes pályázat még elbírálásra vár. Az alapkötől a tetőszerkezetig újítanák fel, és az egyre emelkedő energiaárak miatt olyan alternatív energiaforrá-

sokat terveztek, mint a napelemes energiaellátás, valamint hőszivattyúval való fűtés.

Az iskolaudvarokon új játszótérket építettek ki, amelyeket napközben a községből bárki használhat.

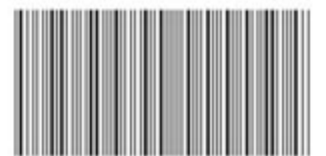
A Környezetvédelmi Alapnál pályáztak a közvilágítás korszerűsíté-

sére, amellyel ugyancsak takarékoskodni szeretnének. A tervek szerint távvezérléssel követnék a lámpatestek fogyasztását, és szabályoznák a fényerősséget is, ugyanis a jelenlegi közvilágítási számlák, annak ellenére, hogy LED-es égők vannak, nagy terhet jelentenek az önkormányzatnak.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Művésza

SZERKESZTI:
NAGY MIKLÓS KUND
1556. sz., 2022. október 8.

Tornai József

Gyémántként

Írtam és írom a verseimet.
Mi lesz, ha elfelejtenek:
nem dicsérgetnek semmiféle listán,
egy kritikus se emlékszik rám?
Ki vési még le Kálnoky vagy Jékely nevét?
A megmaradás fény-egét
csupán Petőfi fénye hinti szét?
Mi az a rejtett erő,
ami eszedbe juttatja García Lorcát,
de, Vicente Aleixandre, ki emlékszik rád?
Es Juhász Gyulát nem lepheti el
egy helikopter-verte porlepel?
Új nemzedékek
csak maguk közül idéznek,
és lehet, hogy Vajda Jánost
„a vaáli erdőben” csak véletlenül
imádja meg egy ifjú táltos?
Ott halok-e egy vén könyvtárban,
akár annyi föl nem támadt társam?
Ó szent titok,
lehetek-e azok
között,
kiknek betűje, míg Föld a Föld,
hangos gyémántként ragyog?

(Megjelent a Tiszatáj 2018/11. számában)

95 éve, 1927. október 9-én született Dunaharasztiin a Kossuth- és József Attila-díja költő, író, műfordító. Elhunyt 2020. január 31-én.

Ifj. Molnár Dénes grafikája a marosvásárhelyi Bernády Házban nyílt kiállításán (részlet)

Fotó: Bálint Zsigmond

Megnyílt a 7. Székelyföldi Grafikai Biennálé

A hét második fele a 7. Székelyföldi Grafikai Biennálé jegyében vonzott számos érdeklődőt a sepsiszentgyörgyi, illetve csíkszeredai galériákba. A nagy nemzetközi grafikai szemle megnyitóját, díjátadó ünnepségét és kísérőrendezvényeit október 5–7. között tartották Kovászna, illetve Hargita megye székhelyén. Október 5-én Mettrai Pongchomporn thaiföldi művész, a 6. Székelyföldi Grafikai Biennálé fődíjasa egyéni kiállításának megnyitójával kezdődött az eseménysorozat Sepsiszentgyörgyön, a Lásbas-

házban. A kiállítást Vargha Fruzsina művészettörténész, Sepsiszentgyörgy alpolgármestere nyitotta meg. Ugyanaznap este *A madár él / Baász Imre – tanútörténetek és a nyomtatás gondolata* című kiállítására, a MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítóterbe várták a közönséget. A kiállítást Miklósi Dénes és Koter Vilmos képzőművészek, valamint a MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítóter munkatársai rendezték. Október 6-án szintén Sepsiszentgyörgyön, az Erdélyi Művészeti Központban zajlott le a biennálé hivatalos

megnyitója és díjátadó ünnepsége. A kiállítást Ferencz S. Apor, a biennálé kurátora és dr. Kányádi Iréne művészettörténész nyitotta meg. Köszöntőre Borboly Csabát, Hargita Megye Tanácsának elnökét, Péter Ferencet, Maros Megye Tanácsának elnökét és Tamás Sándort, Kovászna Megye Tanácsának elnökét kérték fel.

Pénteken, október 7-én Csíkszeredában folytatódott az eseménysor, a Csíki Székely Múzeumban a 7. Székelyföldi Grafikai Biennálé anyagát bemutató kiállítást Ferencz S. Apor, a biennálé kurátora és Túros Eszter művészettörténész méltatta.

Az eltelt hónapokban mellékletünkben rendszeresen nyomon követtük a biennálé előkészítését, szervezési szakaszait, a benevezések folyamatát, ismertettük a rendezők szándékait, a zsűri összetételét. Szóltunk arról is, hogy a 7. biennálé hívószava a *Stratégiák* volt, ennek égíse alatt igyekeztek reflektorfénybe állítani a kortárs grafikai törekvéseket, érzékeltetni e mozgékony művészeti szakág időszerű irányulását. Ferencz S. Apor képzőművész, a rendezvény kurátora és munkatársai lapunkat is folyamatosan tájékoztatták a biennálé fejleményeiről. Ma a kurátor legfrissebb interjújából emelünk ki néhány fontos, információban gazdag gondolatot.

Ferencz S. Aporral Sarány István beszélgetett, az interjú a Hargita Népe napilap 2022. október 5-i számában jelent meg. Az alábbiakban a kurátoré a szó.

„Ahogy több kiadást megér egy rendezvény, és lassan kezd felnőtté válni, egyre többen és több helyen vesznek tudomást róla, így a jelentkezők száma és azok szakmai színvonala is egyre jobban kezd konszolidálódni. Valahogy ezt az utat járta be – és még mindig ezen az úton van – a Székelyföldi Grafikai Biennálé is az elmúlt 12 évben. De mostanra méltán mondhatjuk, hogy a biennálé felkerült a nemzetközi kortárs grafikai rendezvények térképére. Az előző évekhez hasonlóan idén is nagy érdeklődés övezte, a föld mindegyik kontinenséről, 62 országból 844 alkotó nevezett be közel kétezer alkotást. A héttagú nemzetközi zsűri a benevezett munkák digitális változata alapján 303 művet válogatott be a biennálé törzsanyagába, majd ezek eredetijét átvizsgálva kerültek kiválasztásra a díjazott alkotások a sepsiszentgyörgyi Erdélyi Művészeti Központban. Rengeteg szakmailag és technikailag értékes munkával jelentkezték a résztvevők. Számos alkalommal jött szóba az, hogy a kétezer műből szinte két biennáléra való anyagot is ki lehetne választani, vagy például szinte csinálhatnánk egy teljes lengyel biennálét. De a zsűritagok tapasztaltságának köszönhetően flottul működött az elbírálási folyamat, kérdéses helyzetekben is viszonylag egyszerűen konszenzusra jutottak. Általában a grafikai biennáléokra, triennáléokra kötelezően sokszorosító eljárásokkal lehet jelentkezni, így a Székelyföldi Grafikai Biennáléra is.

(Folytatás a 6. oldalon)

Ahogy eddig nem láttuk

Kuti Dénes kiállítása Szovátán

Közel fél évszázadot ölel át, de a 70 jegyében nőtt népes közönséget egybegyűjtő, igazán jelentős eseménnyé a festő szeptember 27-én nyílt egyéni kiállítása. Szovátát hét évtizeddel ezelőtt nyilvánították hivatalosan is várossá, az évfordulóra emléktáblát avatott az önkormányzat, ennek avatóünnepségét egybekapcsolták a város festőművész díszpolgára, Kuti Dénes hetvenedik születésnapjára rendezett egyéni tárlattal. Az ünneplők a Kusztoz Endre Emlékházban méltató, szép

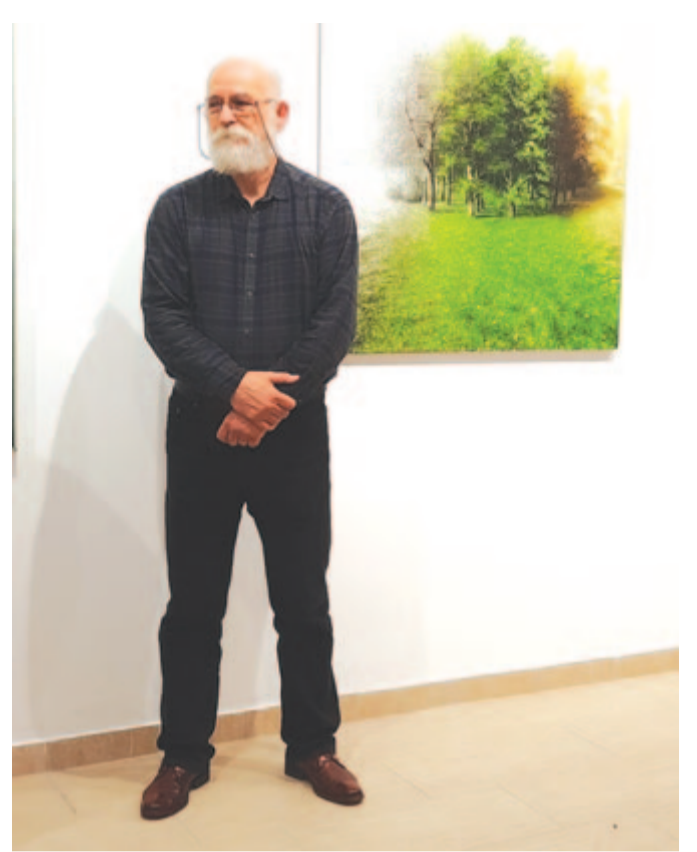
szavakkal, verssel, dallal, gratulációkkal köszöntötték a festőt, a kettős ünneplésről már tudósítottuk lapunk olvasóit, azt viszont tegyük még hozzá, hiszen jelképes értéke van, hogy éppen aznap volt a galéria névadója, a hét éve tragikus balesetben elhunyt Kusztoz Endre születésnapja.

Zsúfolásig telt a tágas kiállítóterem, a festményeket is majdhogynem elfedte a sok érdeklődő, de október végéig bőven lesz idő arra, hogy a művészetkedvelők csendben,

Kuti Dénes: Nagyapám forrása

hosszasan szemlélhessék a képeket, izlelgessék azok különös világát, képzeletbeli párbeszédet folytassanak velük. Érdemes. Kivételes erejű és szépségű, meghökkentően szokatlan látványban lesz részük. Sokak számára szinte mindenik mű ismerős, és mégis így együtt valami más, eddig még nem érzett összehatás részesei lehetnek. Ez a válogatás ilyen társításban, ezek a képek egymáshoz ennyire közel egyazon térben eddig még sehol sem szerepeltek. A négyzetes galériában minden irányból Kuti-alkotások veszik körül a nézőt, rázúdul a varázslatos „Kuti-zöld”, elárasztja a ragyogás, lenyűgözi az álomszerűen valós és valószerűtlen természeti szekvenciák, a meghökkentő tájak és fények, színek és alakzatok együttese. Tizenöt kép ért el a falakon, festői bravúrral telített mindenik. Úgy kellett elhelyezni őket, hogy a kisugárzásuk ne zavarja egymást, az alkotói leleményben és a szárnyaló fantáziában fogant térerő viszont annál fokozottabban hasson a szemlélőre. És a művész eltelt évtizedeit is átfogja, az indulástól a napjainkig szervesen összefonódó alkotó periódusokat reprezentatív képviselje. Mondhatni valamennyi felmutatja a festő minden jellegzetességét és alkotói erényét, de Kuti Dénes olyan kitartóan és következetesen, alkati spontaneitásában is akkora tudatossággal, szakmai tudással és igényességgel dolgozott mindvégig, hogy akár több

Kuti Dénes az ünnepségen

Fotó: Néva

hasonlóan értékes és megkapó válogatást kiállíthatott volna, mint ez a mostani. A Fellelve, a Békés katicabogár, a Gyűrt mező, az Ösvény, a Fordított perspektíva, az Évszakok, a Vérmező, a Golgota, az Álomfa, az Átváltozások, a hősökre emlékeztető Dichtichon, a Látványterv a jövőnek, a Nagyapám forrása külön-külön is képes felrázni a napjainkra jellemző lehangoltságból, együttesen annál is többet ér. Különleges ajándék, ami nagy adag derűvel, optimizmussal tölthet fel a vélhetően kilátástalan elkövetkező hónapokra.

N.M.K.

Lezajlott a 27. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál

Szeptember 29. és október 2. között tartották meg Budapesten a Millenárison a 27. nagy könyvszemlét. A világjárvány okozta kényszerszünet után idén 130 kiállító, több mint 40 külföldi szerző és 150 program, köztük több erdélyi író, követszervező, követszervező várta a közönséget a Millenáris mellett a Nemzeti Táncszínházban és az Európa Ponton. Az MTI tudósításából idézünk:

Két év kényszerű kihagyás után most újra megnyílik a Budapest Nemzetközi Könyvfesztivál – mondta megnyitóbeszédében *Tóth Krisztina* költő, író. Kiemelte: az irodalom manapság nagy figyelmet kap: írókat fenyegetnek, letartóztatnak és támadnak szinte mindenütt a világban. Ebben a vészterhes időszakban az írástudók munkája ismét fontossá válik, mivel „ők az emberiség tapasztalatainak őrzői, a mulandóság és felejtés ellen küzdő fáradhatatlan írnokok” – tette hozzá.

Azt mondta, napjainkban gazdasági, erkölcsi kataklizmát élünk át: járványok, energia-válság, klímakatasztrófa, élelmiszerhiány,

lakhatási válság. A társadalmak kettészakadnak, az emberek biztonságérzete megrendült, az írók pedig rémtörténetekről, emberi kínok-ról mesélnek. Rámutatott arra, hogy az olyan társadalmakban, ahol a felejtés „pusztító népbetegség”, muszáj újra és újra elmesélni a történeteket, hogy ne a világ ismétlje meg körülöttünk őket. Úgy vélte, ezek a felejtő társadalmak mélyen vonzódnak a giccshez: a nosztalgiahoz, ami „elmosza a vért”.

A populista társadalmak minden hatalmukat fenyegető intézményre megvetéssel és undorral figyelnek, szerintük a nép nem a borzalmakról akar olvasni, hanem a szép és jó dolgokról – magyarázta.

„Félünk az évtizedeken át hurcolt sebek kitisztításától, a szembesüléstől, miközben lassan belepusztulunk a felejtésbe, a kétféle, egymásnak ellentmondó valóság összeegyeztethetetlen ellentmondásába” – emelte ki, hozzátéve: a közvetlen szomszédunkban háború dúl, a világ kifordult sarkaiból, az írókat egyre többször kéri számon, hogy miért nem nyújtanak vigaszt, nem segítenek kilépni a hétköznapi életből.

A marosvásárhelyi Lector Kiadó könyvbemutatója a Millenárison. A Román triptichon című fordításkötetről Lövetei László László (balról), Gálfalvi Ágnes és Szonda Szabolcs beszélgetett a Román Kulturális Intézet szervezte eseményen. Forrás: Lector Kiadó

Karácsony Gergely főpolgármester és Gál Katalin, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének elnöke (k) átadja a Budapest Nagydíjat Szeptelana Alekszijevice Nobel-díjas belorusz írónak Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt

„Lassan rá kellene ébrednünk arra, hogy mégiscsak az ő igazságuk fog megvédeni bennünket a további katasztrófáktól” – hangsúlyozta, hozzátéve, hogy nincs kétféle igazság, csak egyetlenegy, a saját írott igazunk létezik.

A díszvendég Szlovákia képviseletében *Görözdí Judit* irodalomtörténész, a Szlovák Tudományos Akadémia Világirodalmi Intézetének igazgatója azt mondta: a fesztivál alatt 29 szlovák mű magyar fordítása mellett szlovákiai magyar szerzők kötetét mutatják be. A szlovák stand kínálatában elsősorban kortárs művek közül válogathatnak az érdeklődők, mai történetek közül az élet fényesebb és árnyasabb oldaláról – magyarázta. Vannak köztük erős női elbeszélések nem csak a jelenről, van fikciós és szakszerű történelemfeldolgozás, társadalmi problémafeltárás – tette hozzá.

A fesztivál díszvendége, Szeptelana Alekszijevice Nobel-díjas belorusz író, oknyomozó újságíró a megnyitó után vehette át a Budapest Nagydíjat, amelyet Karácsony Gergely főpolgármester és Gál Katalin, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének elnöke adott át.

Románia 24 négyzetméteres standját a Millenáris Park D jelzésű épületének földszintjén lehetett felkeresni. Az idei könyvfesztiválon a kulturális minisztérium meghívottjai Ion Mureşan, Ciprian Măceşaru és Demény Péter voltak, a stand eseményeit pedig a budapesti Román Kulturális Intézet szervezte.

Szeptelana Alekszijevice író *Háy János* József Attila-díjas író, költő méltatta. Ki kell mondani az emlékeket, ha nem akarjuk, hogy elfekélyesedjenek, vékony ígéret tancol egy olyan szöveg, amely a valóságot tárja fel – hangsúlyozta.

Szerinte „minden világfelmutatás fikció”, akkor is, ha a valóságban gyökerezik, hogy mi kerül napvilágra, mely történetek és mondatok, azt az alkotó dönti el. Jól dönteni csak ösztönből, csak érzésből lehet – tette hozzá.

Háy János szerint Szeptelana Alekszijevice könyvei a jól döntés mintapéldái. „Ha ezek a könyvek álltak volna a világ igazgatóinak polcain, akkor nem lett volna Vietnám, Afganisztán, a délszláv háború vagy az, ami most van a szomszédunkban” – hangzott.

Gyimes színei

Alkotótábor
tizenharmadszor Borospatación

Ma már az Erdély ízei gasztrfesztivál különleges kínálata, forgataga vonzza az érdeklődőket a Borospataki Skanzenbe, előtte viszont egy héten át a képzőművészek uralták a telepet, terepet, rájuk volt kíváncsi a közönség. Táborzáró kiállításuk október 3-án nyílt meg a tágas csúrgalériában. A tárlaton újra ki-domborodott, a táj, a régió látványvilága, népelete, népművészete, színei, formái, hagyományai mekkora ihlet- és vonzerővel ragadják meg és szólítják őket évről évre vissza

Borospatación, a csíkszeredai Szász család, a művészetért rajongó, a művészeket támogató István, Marika, ifjabb Szász István és a többiek által 2009 óta működtetett művésztelepre. Persze a gyimesi ízekbe is jócskán belekóstolhattak az alkalmi táborlakók, a skanzen konyhája minden különösebb előkészület nélkül nyugodtan bekapcsolódhatna a gasztrfesztivál ízavalkádjába, de a táborban nem ez a legfontosabb, hanem az évente ilyenkor születő értékes, színvonalas műter-

Az alkotótábor művész vendégei a zárókiállítás megnyitóján

Fotó: Néva

Főhajítás az elhunyt kollégák emlékoszlopa előtt

Fotó: Ádám Gyula

més. A mostani kiállítás is ezt tükrözi. Ezúttal 25 művész, szinte mindenik (el)ismert romániai és magyarországi alkotótábori törzsvendég pár nappal kevesebbet tartózkodhatott Borospatación, éppen az említett Taste of Transylvania rendezvényei miatt, ez azonban számban, minőségben nem látszott meg a tárlat anyagán. Ugyanolyan sokszínű, érdekes, gondolat- és érzelemindító, a vizuális művészetek széles palettáját átfogó munkákat láthatunk, mint az előző zárókiállításokon. Pedig az utóbbi időben több meghatározó nagy egyéniséget veszített el a művésztelep. Tiszteletükre a táborozás utolsó napján emlékoszlopot avattak a skanzen központjában. Az impozáns fatörzsrre 8 névtábla került. Az elhalálozás sorrendjében Dudás Gyula, Antal Imre, Nagy Ódön, Köllő Margit, Gaál András, Kádár Tibor, Bakos Erzsébet és Bráda Tibor neve áll az

oszlopon. A nemzedékek láncja nem szakadt meg, magától adódó természetességgel zárkóznak fel a fiatalok az idősebbek mellé, mesterek és tanítványok sokat tanulnak itt egymástól, ez is a sikerek egyik titka műfajtól, stílusirányzatoktól, alkotói törekvésektől, ideológiáktól függetlenül. Két évvel ezelőtt a járvány miatt elmaradt a táborozás, ezért volt az idej csak a tizenharmadik, de ne aggódjanak a szám miatt a babonások, kedvező csillagzat alatt zajlottak a tábori események. És még valami: a gasztrfesztivál idején fizetőszökként a skanzenben a gyimesi picula használatos. Az alkotótáborban nem piculára megy a játék, az itt születő műgyűjtemény eszmei értéke szinte felbecsülhetetlen. A település számára hírnévben is igen jelentős a hozadéka. Az idej táborélet bemutatására a későbbiekben még visszatérünk.

Ifj. Molnár Dénes – ReSTART 5.0

A digitális világban jártasabbak sejtetik, megújulásra és 50 éves korára célzott plakátján a grafikus. A marosvásárhelyi Bernády Házban nyílt kiállítására hívta így az érdeklődőket. A hagyományos fogalmazásmóddhoz közelebb állók inkább Dante híres Isteni színjátékából idézik „az emberélet útjának felén”-t, ha egy ötvenévesről van szó. Ifjabb Molnár Dénes, illetve Molnár D. Dénes (mindkét névváltozatot használja) az informatikában is jártas, két és fél évtizedes alkotói pályáján eddig többnyire a grafika tradicionális eljárásait, technikáit alkalmazta, azt viszont sokféleképp, bő választékban. Amúgy is sokoldalú, dolgozni mindig kész képzőművész, aki az egyedi és sokszorosító grafikában egyaránt otthonos, a festészetet is szívesen műveli, könyvillusztrátor, restaurátor, tanár, művészetszervező és még ki tudja, mi. Mégis úgy érzi, vagy éppen emiatt érezheti úgy, hogy az 1997-es kolozsvári egyetemi diploma megszerzése óta nem alkotott eleget, illetve nem annyit, amennyit szeretett volna. Hogy mégis mivel foglalkozott, arról a most kiállított 41 mű mutat fel vázlatos keresztmetszetet. Láthatunk diákkori grafikát is és olyan pasztellt, amit egy nappal a tárlatnyitás előtt készített el, tusrajzot, metszetet, aquafortét, litográfiát, szitanyomatot, printet, ecsetművet, akrilmunkát, színes és fekete-fehér alkotásokat, tájképet, portrét, jelképes kompozíciót, kísérleti eljárásokat.

Olyasmit, amin az édesapja, a korán elhunyt Molnár Dénes munkásságának és egyéniségének hatása is érzékelhető, az az örökség, amit a gyerek a születésével lényegében a génjeiben kapott, majd az apai műteremben felnőve, vele együtt terepre járva szervesített magába. Erről ifj. Molnár Dénes beszélt a megnyitón, amint arról is, hogy hűgával, Molnár Krisztinával is eredményes az alkotói együttműködés. A többes művészi kötetést különben már nem egy közös, Molnár családi tárlat szemlélte, éppen a Bernády Házban is. Az apa művésztelepi kezdeményezéseit is folytatja fia, s itt főleg a Maros Mezőségi Alkotótáborokra kell gondolnunk, azok szakmai irányításában az ünnepeltnek oroszlánrésze van. Mint mondta, legfolyamatosabban éppen az ilyen művésztelepeken tud festeni. Ezt is példázza a mostani kiállítás. Mezőpanit, Mezőmadaras több képén feltűnik, természetesen Molnár D. Dénes világlátása, művészi átlényegítése szerint. Amely múltat, jelent és jövőt egybefonva próbálja láttatni, befolyásolni az életet. Hogy mai szándéka szerint tényleg nagyobb szerepet kap-e művészetében ezután a digitalizáció, az majd eldől a továbbiakban, de sokatmondó a tárlatnyitón elhangzott vallomása, miszerint ő nem „már 50 éves, hanem még csak ötven!” Kívánjuk, hogy nagyon hosszú ideig ez az alapállás határozza meg egész további munkásságát. *N.M.K.*

Anyja, fia, lánya (Molnár Christa, ifj. Molnár Dénes és Molnár Krisztina) a megnyitón

Fotó: Bálint Zsigmond

A KZST is új évadot nyitott

Bandi Kati textilművész és műsorvezető beszélgetőtársa, Csiky Boldizsár a KZST-esten

Fotó: N.M.K.

Röpködnek az évek, az ember észre sem veszi, máris itt egy újabb születésnap, alig múlt január, és ismét őszi évadkezdésről beszélhetünk. Színház, bábszínház, filharmonia, művészegyüttes, Kemény Zsigmond Társaság. Na, itt álljunk meg egy pillanatra! Nem akárci tudhat maga mögött 146 esztendő, mint a marosvásárhelyi KZST! Ha volt is nehézség zaklatott erdélyi történetében, a Társaság mindig talpra tudott állni, mindig akadtak kiváló vezéregyéniségek, akik ha kellett, lelket lehettek bele, híveket szereztek ügyének, ösztönző, támogató közönséget, közösséget toboroztak eseményeihez. Olyanok, akik alkotásra, értékteremtésre, szellemi megújulásra termett habitusuk révén dacolni tudnak, mernek az idővel, és ezt a képességet másokban is képesek mozgósítani. Mint Csiky Boldizsár, aki immár negyedszázada a KZST elnökeként is példát ad a kultúra szolgálatából. Szeptember végén hívta össze új idényre a művészetek kedvelőit, „élőben” folytatva érdekes Beszélgetések sorozatát, amelyet a világvárvány okozta háttérbe vonulásunk idején sem hagyott elsorvadni, online változatban

szólítva meg az érdeklődőket. Most újra a Bernády Házban lehattunk szem- és fültanúi egy bensőséges párbeszédnek. *Bandi Kati* textilművész, divattervezőt faggatta szakmáról, családi örökségről, klasszikus és kortárs művészetről, műhelytitkokról, sikerekről, kudarcokról, pályája alakulásáról, alighanem abból az alkalomból, a fiatalos művésznő nemrég kerek évfordulót ünnepelhetett. Ez ugyan így kijelentve nem hangzott el az esten, senkinek eszébe sem juthatott, hiszen *Bandi Kati* is rendkívül tevékeny, a rendezvény másnapján már a gyimesi Borospataciónra utazott alkotótáborba. De mondom, repül az idő, Kronossal lehet pacakázni, nem telt el egy egész hét a rendezvény után, és a Facebookon már a 85 éves zeneszerzőt köszöntötték barátai, ismerősei, hódolói. Bárcsak mindenki, aki így halmozza az X-eket, akkora szellemi frissességgel és gazdag szellemi tárházzal, nyitottsággal rendelkezne, mint Csiky Boldizsár! Kívánjuk, hogy még sok évadon át legyen sok-sok különleges, élvezetesen mesélő, szuggesztív meghívottja! *(nk)*

Privát hangulatok

Szélrózsa a toronyban

Bölöni Domokos

Denndörfer vagy Belleschdörfer egy február végi hétfőn jelenik meg Sch.-ben, reggel korán. Már takarítják a havat, seperik a járdát, mocoognak a szemetesek, ja, ja, gondolja D. vagy B., kicsiny a város, kicsinyke a városka, telik neki szemetesre, jégtörőre, egyik csákányol, másik a lapátot pásztorolja, hárman szivarozva tartják szóval, hogy ne unja magát. Denndörfer vagy Belleschdörfer fülel, hinynye, de sokat fejlődött a nyelv, pedig a maga idejében tudott romául is, románul: ma is – járja hát az utcákat nagy sebbel-lobbal, mintha ott a járást ő tudná legjobban (tényleg, kicsit tán emlékeztet Budára, tűnődik, hisz Denndörfer vagy Belleschdörfer anno a Toldi peckes járkálását is rekonstruálta amottan) – itt viszont bika sem rugaszkodik, kötél sem szakad.

D. vagy B. a Hermann Oberth téren ácsorog kicsidég, figyeli egy kiskocsi kínlódását, amint valahogy mégis elevickél a Törvénytörés felé. Aztán ismét fülel: hall-e szász beszédet. Hiszen annak is annyi a tájváriása, hogy pl. a holdvilági szászok nem értik, nem érthetik, mondjuk, a cikmántoriak, nádasiak beszédét, honnan-származási okból; csak a Schulében meg a Kirchében hallott német segít valamennyire a társalkodásban. Denndörfer vagy Belleschdörfer azonban nem szász, hanem valami délnémet beszédet sejtít, melyre enyhén sem vevő. Protekciós delegáció: bámulják a tornyot, a még mindig gyönyörű városházát, s fölöttük a magasztos Haltrich Schulét. Összenéznek, bólogatnak.

Mereng csöppecskét, aztán csak úgy, minden cél nélkül indul fel egy utcán, melynek hoppá, Horia Teculescu a neve, meneget magasra szépecskén, valami régebbi emlék is felrémlik. Két, dehogy: három egyformán ismerős polgárházat lát meg hirtelen, egyik függöny mögül kivillan egy csipkés főkötő...

De aztán semmi – kutyák bagzanak a telkek közötti gaz vackaiban, odébb éppen hozzák a tejet az állami szektor privatizáltjai, egy kapu előtt az áll a gyűrött cégtáblán, hogy Regina beer srl –, szinte kiér a szűk, agyagos völgyből, meg sem fordul, s már azt láthatja az a pár nyugdíjas, aki ott meresztgeti a szeme üvegét, hogy háttal eregél, még benéz ide meg amoda, s ojjé, most veszi figyelembe: a kirakatok telve választási plakátokkal, egy kemény bajuszú férfit hirdetnek, aki azt igéri, hogy amint eddigé, csak úgy ezután is... Számos kirakatban lát efféle Denndörfer vagy Belleschdörfer, miközben régi korokat idéző munkamániás öregek és gumicsizmás alkalmazottak érthetetlen dolgokat sutyurálnak a seprűnyél mellett, éppen-pihenőben: „Fészénés volt s most pénélés lett!...” D. vagy B. csak bambul; az ő dimenziójában jelentés nélküli e halmaz. Tapasztal lekapart plakátokat is, egyikén mégis valahogy ott maradt: „Jos cu mafia din fabrici” – ez is rejtély, és az is, ami egykori kedvenc sörháza belső te-

Szabadtéri dokumentum- és fotókiállítás Farkaslakán

Fotó: N.M.K.

rében fogadja egy kormos feliraton: „Magazinele de la etaj s-au desfințat”. Valaki tréfából hozzápingált még egy i-t, ekként bizonyára helyesebb. A bögrecsárdában, ahová szükségét végezni kényszeredik (ugyanis a városka egyetlen közvéccéje, enyhén szólva, zaklatott állapotban leledz), fiatal schmacker csalja a sört – nemesebb italt, bort csak egész palackkal hajlandó, sőt közös nejlompohárral undorítja.

Denndörfer vagy Belleschdörfer mellőzi a civilizációt, meghúzná az üveget, de már az első kortynál belerázkódik. Szerencsére nem botrány köpni.

Hogy minden milyen természetes.

Nyugdíjasok mórlikálnak bünrossz pálinkájuk mellett – egyikőjük kifejti, hogy tovább a nyugdíjat nem úgy adják, névsor szerint, hanem kapsz egy lyukkártyát, und... nun ja, mikor mész, csak beduvasztod, s máris jön a filgeld.

Denndörfer vagy Belleschdörfer észrevesz egy echte denndörfit vagy belleschdorfit is, faggatná, mi a helyzet. Pereljük a földünket, mondja amaz, név szerint Laurentiu bácsi. Össze van keverve minden, ezt már a Weltbürgermeister sem bogozná ki. Bánatos az atyafi, a földet neki ítelték, de hát december

óta nem jutott ideje a bíróságnak kikézbésíteni a végzést. Jobb a bíróság, mint a bíróság, idézi halk belső kuncogással a bölcs Johann Sprizzert D. vagy B.

Aznap nem is történik semmi lényeges Schässburgban. A nép teszi a dolgát. Még havaz itt-ott... Denndörfer vagy Belleschdörfer a Deutsche Demokratische Forum irodáját is zárva találja. Valakik méregetik ugyan kíváncsian, de hát lejárt a kartonra rótt vizitációs idő. Ingývert nix infó.

Denndörfer vagy Belleschdörfer még megkérdezi két vulkánfiber dzseki muksó a bunkócziak szakszervezetétől: kicsoda, s mit ad (el) – mire a célszemély rezignáltan csak ennyit válaszol (nem állhatja meg): „Valamikor én voltam ennek a városnak a kulcsmabere”.

A fickók félreagyintják, ugyanis a kulcs az a demokratikus konvenció jele. A tetovált képű rögvést karon ragadja, s viszi hátra, le, az ördögbarba. – Most egy kicsit fogunk mi ketten drakulázni – füzi kedves fenyegetéssel.

Denndörfer vagy Belleschdörfer azonban udvariatlan tolakodásnak véli. A bördzseki két váltásban oklándolják a budikagyolót; ma sem értik, télen a villámcsapás?

A báró vagy bíró pedig, aki állítólag ura lehetett a városnak, szép csendes ballagdál fel az oratorony lépcsőin, a néhány (rendkívüli engedéllyel „beengedett” turistát megelőzve – ja, hogy hétfőn nincs látogatás?), aztán az óraszerkezetre sandítva kilép a torony tornácára, ahol írva vagyon, micsodás távra kilométerezhető Európá legesodásabb városai.

Denndörfer vagy Belleschdörfer nagyot sóhajt legott, ám igazít egy hajszálnyit a má-nuson.

Egyszerre megviláglik az éden, odalent örökös napfényben fürdeti az ég a patinás várost – májusi zápor utolsó pászmái mosdatják a tájat; veri az ördög a feleségét.

Denndörfer vagy Belleschdörfer megrázza magát, és a tündöklésbe kapaszkodva Windrose-szélrózsává válik.

Fényképezik gyakran, de nincs ott. Sose lássa újra senki.

Prima Primissima díj, 2022

Kovács András Ferenc is a jelöltek között

A korábbinál is szélesebb körből kerülhettek ki idén a Prima Primissima díj jelöltjei, az elismerés több kategóriáját is kibővítették. Az elismeréseket decemberben vehetik át a díjazottak.

A Prima Primissima díj célja évről évre, hogy támogassa az egyedi teljesítményt nyújtó tudósokat, kutatókat, oktatókat, alkotókat, művészeket, újságírókat és sportolókat Magyarországon és a határon túl. Az elismerést Demján Sándor üzletember alapította 20 évvel ezelőtt, az OTP Bank pedig 2013 óta gondozza és finanszírozza – emlékeztet az OTP Bank és a Prima Primissima Alapítvány által az MTI-hez eljuttatott közlemény.

Mint a szervezők kiemelik, az idei díjazottakkal összesen 580-ra nő az elismert kiválóságok száma, akik tevékenységét összesen több mint 5 milliárd forinttal támogatta a Prima Primissima Alapítvány.

A közlemény szerint az alapítvány kuratóriuma idén némileg módosította az elismerés kategóriáit, a színház- és filmművészet kategória kiegészült a táncművészettel, a képzőművészet kategória pedig az iparművészettel, emellett a sajtó kategóriát is kiszélesítették: kibővült az ismeretterjesztéssel, hogy az elismerés követhesse a média világának változásait.

A kuratórium tagjai titkos szavazással a kategóriánként három jelölt közül választják ki a primissimákat, akik 15 millió forintos elismerésben részesülnek. Azoknak a jelölteknek a tevékenységét, akik nem lettek primissimák, ám maguk is primák, 5 millió forinttal támogatja az alapítvány.

Az összes jelölt közül SMS-szavazással kiválasztható közönségdíjas 15 millió forinttal lesz gazdagabb. Az anyagi elismerések összértéke így eléri a 265 millió forintot. A díjazottak várhatóan december 2-án ismét személyesen vehetik át elismeréseiket a Műpában.

A 2022. évi Prima díjazottak magyar irodalom kategóriában Dobai Péter költő, író,

dramaturg, Kovács András Ferenc költő, esszéíró, műfordító és Tóth Erzsébet költő.

Magyar színház-, film- és táncművészet kategóriában Gálffi László színművészt, Pogány Judit színművészt és Popova Aleszja balettművészt tüntette ki a Prima díjjal a kuratórium.

A magyar képző- és iparművészet kategória primái idén Baksai József festő- és grafikusművész, Hager Ritta textilművész és Vagyóczy Károly festő- és grafikusművész, bankjegytervező.

Magyar tudomány kategóriában Halmi Péter közgazdász, Lovász László matematikus és Szakály Sándor történész vehet át Prima díjat.

Magyar oktatás és köznevelés kategóriában Gabnai Katalin drámatanár, színikritikus, Hártné Károly mesteroktató és Nógrádi Gábor író, népművelő lettek idén Prima díjazottak.

A kuratórium magyar építészet kategóriában Gettó Tamás építész, belsőépítész, egyetemi tanár, Sugár Péter építésznél és Vancza László építésznél ítélte oda az elismerést.

Magyar ismeretterjesztés és média kategóriában Prima díjat kapott a Bartók rádió komolyzenei rádió, Hadas Krisztina televíziós újságíró, szerkesztő, riporter és Juhász Anna irodalmár, kulturális menedzser.

A magyar sport kategória idején Prima díjait Hegedüs Csaba olimpiai bajnok birkózó, mesteredző, Pézsa Tibor olimpiai és világbajnok kardvívó és Vörös Zsuzsanna olimpiai bajnok öttusósó lettek.

Magyar népművészet és közművelődés kategóriában Kovács Gyula erdész, a régi magyar gyümölcsfajták őrzője, a Táncház Egyesület és Virág völgyi Márta hegedűtanár, népzenei érdemelte ki az elismerést.

Magyar zeneművészet kategóriában Horváth Kornél ütőhangszeres előadóművész, Keller András hegedűművész, karmester és Kovács Kati énekesnő, szövegíró, filmszínésznő részesül Prima díjban.

Pethő László Árpád

Nagy Attila

Bátrabban

*Szólhatsz most már
kívül vagy téren – légben
csak harminc maradt*

*széduletes „vég”
a megmaradt „egóban”
láthatóan még –:*

*mindenki haza
hazatér egyszer-kétszer
míg végül béér*

*a végtelen házba
a föld mosolyába ér
végérvényesen...*

Barantó

*A ködben özek sziluettje
Egy őszi levél piruettje
Minden, mi színnel éled
Arrébb rikolt a fajdkakas
A dombok éle már havas
Az álom szerteszed*

*Homoktövis gyümölcse, árnya
Levendula illathomálya
Rigók hajnali röpte, íve
Azontúl rozsföld – éppen ázik
Nyírfa reszket, magában fázik
Őket figyelem, őszök híve*

Barantó, 2022. szeptember 27.

Megnyílt a 7. Székelyföldi Grafikai Biennálé

(Folytatás a 3. oldalról)

A különböző digitális eljárások mellett sok olyan is megtalálható, amelyek a hagyományos és a kísérleti/digitális fúziójából jönnek létre, vagy több különböző technika ötvözéséből. Több művész alkalmaz saját, egyénileg kifejlesztett technikát is. Egy alkotó hovatartozása földrajzilag nem föltétlenül a technikán keresztül határozható meg, hanem inkább különböző formai és tartalmi szempontok mentén. Ezek bizonyos régiókra vagy „nemzeti karakterjegyekre” lehetnek jellemzők. Ilyen erőteljes karakterjegyek fedezhetők fel például (Európán belül) a lengyel grafikában, de ugyanúgy a dél-amerikai és a távol-keleti sokszorosító grafikában is. Számos olyan régió/ország van, ahonnan mondhatni szinte mindig rendkívül felkészült művészek jelentkeznek, bizonyos technikákat tökélyre fejlesztve hozzák létre nyomataikat. A világ minden pontján élnek ilyen alkotók, de ha példákat szeretnénk mondani, akkor Európában ismét a lengyelekkel példálózunk, és mindenképp megemlítendő a Távol-Keletről Thaiföld, Indonézia, Kína vagy Japán is. Évről évre felvetődik az is, hogy a nemzetközi grafikai szcénán hol helyezhető el a

hazai kortárs grafika. Az évek során azt tapasztaltam, hogy ha bizonyos esetekben némiképp érzékelhetők is technikai hiányosságok, azért szép számmal vannak olyan helyi grafikusok, akik bárhol megállják a helyüket a nemzetközi kortárs grafikai porondon. Ezt bizonyítja az is, hogy közülük többen elismert nemzetközi fórumokra kerülnek be alkotásaikkal, nem ritkán rangos szakmai elismerésekben részesülve. Hiszem, hogy minden hasonló eseménynek a legfontosabb hozadéka az – főként hogyha távlatokban gondolkodunk –, hogy a helyi kulturális, művészeti, képzőművészeti-szakmai életet gazdagabbá tegye. Nyisson a világra, a régió kulturális történéseihez pluszértékeket adjon hozzá vagy kulturálisan nevelő szerepe legyen. Ez a külső megítélésünk szempontjából sem mindegy. Személy szerint hiszem azt is, hogy a művészetek – és itt most említsük konkrétan a képzőművészetet – sebbé, jobbá és gazdagabbá teszik az emberek lelkét és életét. Egy ilyen rendezvénynek is, mint a Székelyföldi Grafikai Biennálé – a szakmai célokon túl –, valahol ezek a legfontosabb céljai és egyben hozadékaik – nyilatkozta Ferenc S. Apor Sarány Istvánnak.

Sürgősségi ülés a PNRR-projektek kapcsán

A marosvásárhelyi helyi tanácsosokat október 6-án, csütörtökön sürgősségi ülésre hívták össze, hogy szavazzanak a Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv (PNRR) részét képező számos projektről. Így azt a Soós Zoltán polgármester által kezdeményezett hét tervezetet hagyták jóvá, amelyeknek célja a marosvásárhelyi önkormányzat 35 tömbháza energiahatékonyságának növelése, mindezt 7 tételbe csoportosítva.

Három helyi tanácsi határozatot is jóváhagytak, amelyek célja a következő marosvásárhelyi iskolák energiahatékonyságának javítása: 7-es Számú Általános Iskola, Tudor Vladimirescu Általános Iskola és George Coșbuc Általános Iskola.

A sürgősségi ülés összehívásának indoka a támogatási kérelmek kiválasztása volt, melyek nem versenyalapon, hanem érkezési sorrendben történnek, illetve a második fordulóban a projektek benyújtásának határideje 2022. október 10-e lesz.

Az ülésen elfogadott valamennyi határozatot egyhangúlag megszavazták a helyi tanácsosok.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal kül- és belföldi kapcsolatok osztálya

Roncsautóprogram 2022

Eladná régi autóját? Most lehetősége van LEADNI akkor is, ha NEM kíván új autót vásárolni. Szállítást, forgalomból kiíratást és helyben fizetést vállalunk! **Információkért hívjon a 0741-022-199-es számon.**

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

SZAKMUNKÁSOKAT és SEGÉDMUNKÁSOKAT alkalmazunk LAKATOS- és ASZTALOSMŰHELYBE. Érdeklődni hétköznap 9-16 óra között a 0744-544-336-os telefonszámon. (66796-I)

Az OLIGRAF NYOMDÁSZT, KÖNYVKÖTŐT és SZERSZÁMGÉPLAKATOST alkalmaz. Tel 0725-917-421. (66801-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

LAKÁS

KIADÓ 2 szobás, I. emeleti lakás lányoknak a Dózsa György utcában, a Mokka mellett. Tel. 0745-560-824, 0742-146-671. (17445-I)

MINDENFÉLE

ÁCSMESTER házak felújítását vállalja, tetőkészítést bármilyen lemezből, cserépből, ácsmunkát, cserépforgatást. Tel. 0746-739-502. (17202)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy Lindab lemezből, szigetelést kartonból vagy polisztirolból, meszelést és kisebb javítást. Tel. 0758-639-258, Csaba. (17386-I)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádogosmunkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (17385-I)

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornájavitást, teraszkielezést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17306-I)

VÁLLALUNK építkezési munkát, tetőjavítást, cserépforgatást, vakolást, meszelést. Raktáron van anyagunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-737, Zoli. (17193)

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezzel, meszelést, bármilyen munkát. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0742-879-426, István. (17350)

FAKIVÁGÁST és kerttakarítást vállalok. Tel. 0770-621-920. (17262)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk október 8-án a maroszentgyörgyi **KOCSIS ANNÁRA** szül. Tordai halálának 5. évfordulóján. Emlékét szeretettel őrzi három leánya és családjuk. (17406-I)

Szomorú szívvel emlékezünk október 8-án a karácsonyfalvi születésű **PÁSZTOR MIHÁLYRA** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel. Szerettei. (HN-I)

Múlnak az évek, és mi még mindig hazavárunk, azonban hiába. De szívünkben élsz, és örökké élni fogsz.

Fájó szívvel emlékezünk id. **DÉNES JÓZSEFRE** halálának ötödik évfordulóján. Emléked mindig élni fog szívünkben. Nyugodj békében! Szeretteid. (17425-I)

„Elfeledni téged nem lehet, csak megtanulni élni nélküled.”

Mérhetetlen fájdalommal emlékezünk drága gyermekünkre, **SZÁSZ ÁKOSRA** október nyolcadikán, halálának első évfordulóján. Nincsenek szavak... Csak az örök gyász marad. Nyugodjál békében, drága **ÁKOS!** A gyászoló család. (p-I)

ELHALÁLOZÁS

„A mélybe csak tested merült el, csak ő tűnt el a föld alatt, de lényed lényege ezerfelé szóródva is köztünk maradt.”

Nyugodj békében! Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, dédnagymama, testvér, anyós, sógornő, rokon, **MOLNÁR ETELKA** hosszas szenvedés után, életének 81. évében elhunyt. Drága halottunk temetése október 10-én, hétfőn 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (17447-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Megrendülten vettünk tudomást volt osztálytársnőnk, a marosludasi özv. **CSÁKÁNY JÚLIA** szül. Csiszér haláláról. Mindig szeretettel fogunk emlékezni Rá, különösen a szép felolvasásaira, amelyek a lyukasórákat nagyon emlékeztették tették. Nyugodj békében, drága társunk! Gyermekének és családjának vigasztalódást kívánunk. A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceumban 1964-ben végzett XI. E osztályközössége. (17444-I)

Cseke Attila: hétfőtől ismét lehet pályázni épületfelújításra

Október 10-én indítja újra a fejlesztési minisztérium a helyreállítási alapból finanszírozott épületfelújítási programját.

A pályázatokat benyújtási sorrendben bírálják el – hívta fel a figyelmet Cseke Attila RMDSZ-es fejlesztési miniszter. Az első pályázási kör után megmaradt 985 millió eurós összegekre lehet benyújtani finanszírozási kérést október 10-én reggel 10 órától kezdődően, online, a fejlesztési minisztérium honlapján.

A minisztérium a tömbházépületek és közintézmények energiatakarékossá tételére nyújt finanszírozást, és az első kiírástól eltérően, amikor egymással nem

versenyben, megyékre lebontott összegekre pályázhattak az önkormányzatok és központi hatóságok, most a pályázatok érkezési sorrendje fog számítani.

„Minden olyan önkormányzatot, amely pályázni szeretne, arra biztatok, hogy jól előkészített dokumentumcsomagot dolgozzon ki, és gyorsan, pontosan pályázzon” – mutatott rá Cseke Attila.

A tömbházlakások energiatakarékossá és földrengésbiztossá tételére 2.760.000 euró pályázható meg, 59.990.000 eurót hívhatnak le az önkormányzatok olyan tömbházak felújítására, amelyek elszegényedéssel veszélyeztetett területeken találhatóak, a mérsékelt energiatakarékossági beavatkozásokra 147.530.000 eurót és a fokozott energiatakarékossági beavatkozásokra 40.590.000 eurót. Középületek esetén a minisztérium 105.550.000 eurót biztosít az épületek energiatakarékossá és földrengésbiztossá tételére, a mérsékelt energiatakarékossági beavatkozásokra 469.490.000 eurót és a fokozott energiatakarékossági beavatkozásokra 149.820.000 eurót. A minisztérium továbbá támogatást ad a felújított épületek melletti elektromos töltőállomásokra is.

Mint ismeretes, a minisztérium korábbi pályázati kiírására 1.437 finanszírozási kérés érkezett összesen több mint 2 milliárd euró értékben.

(RMDSZ-tájékoztató)

A bolyaisok diadalmaskodtak a VI. sportolimpián is

Két év szünet után ismét megrendezték az erdélyi magyar középiskolások sportolimpiáját. Kolozsváron, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem sportlétesítményeiben tizenkét erdélyi megye 29 tanintézetéből kb. 800 diák és tanár részvételével tartották meg a vetélkedőt, amelyen a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum diákjai újra taroltak: a tizenegy sportágban összesen 9 arany-, 3 ezüst- és 3 bronzérmert nyertek.

Czibalmos Ferenc Attila

A marosvásárhelyi középiskola testnevelő tanára, **Jakab Barna** lapunknak elmondta, diákjaik újra hozták a „kötelezőt”, kiemelkedően szerepeltek. Példaként említette a kosárlabdázókat és a labdarúgókat, akik a dobogó legfelső fokán végeztek, de a kézilab-

dásokat is, akik az ugyancsak előkelőnek számító negyedik helyen végeztek, ugyanakkor az egyéni sportágak képviselői is remekeltek, tette hozzá.

Jakab Barna kiemelte, a siker a diákok lelkesedésén túl az elmúlt évek szülői támogatásának is köszönhető. „Erre ezután is szükség lesz, akárcsak az iskola vezetőinek segítségére és biztatására” – mondta.

A rendezvény főszervezője, **Grabán Zsolt** felidézte, a sportolimpia Erdély-kupa néven indult, és az volt a lényege, hogy összehozzák a diákokat Erdély minden szegletéből, nemcsak a nagyváro-

sokból, de a szórványból, kisebb településekről is. **Novák Károly Eduárd** sportminiszter úgy vélte, jó lenne, ha még több sportágot vennének fel a programba, és így növekedhetne a résztvevők száma is. Kijelentette, azt szeretné, ha országossá válna a rendezvény, ugyanis egyelőre „hadilábon állnak” az iskolai sporttal, és egy ilyen jellegű sporttalálkozó több gyerekben vágyat kelthetne a sportolás iránt.

Az idényi sportolimpián a kolozsvári **Báthory István Elméleti Líceum** végzett a második helyen, míg a harmadikok a csíkszeredai **Márton Áron Főgimnázium** diákjai lettek.

Éremtáblázat

VI. sportolimpia, Kolozsvár, az éremtáblázat élcsoportja:

1. Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely – 9 arany, 3 ezüst, 3 bronz
2. Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár – 7 arany, 8 ezüst, 4 bronz
3. Márton Áron Főgimnázium, Csíkszereda – 5 arany, 3 ezüst, 3 bronz
4. Székely Mikó Kollégium, Sepsiszentgyörgy – 2 arany, 4 ezüst, 3 bronz
5. Csiky Gergely Főgimnázium, Arad – 2 arany

HagyományOKOS online levelezőverseny

A nagy népszerűségnek örvendő HagyományOKOS online levelezőversenyét második alkalommal hirdeti meg az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány.

A játékban való részvételle 2–4. osztályos gyerekek jelentkezését várják. A háromfordulós levelezőverseny feladványai ezúttal az őszi, téli és tavaszi témakörökhöz kapcsolódnak.

A verseny célja játékos feladatokon keresztül megismerni és felde-riteni az erdélyi magyar népi kultúra sokszínű világát, erősíteni a generációk közötti kapcsolatokat, arra ösztönözve a gyerekeket, hogy hozzátartozóikat (szülőket, nagy-

szülőket, idősebb rokonokat), szomszédait faggassák ki, meséltesék, családi közös programként próbálják ki azokat a hagyományos tevékenységeket, amelyekből annak idején a gyerekek is természetszerűleg vették ki a részüket.

A vetélkedő október–április hónapokat öleli fel, eredményhirdetés júniusban lesz.

Az őszi feladatsor Teréz napján (október 15.) kerül kiküldésre, és a megoldásokat Erzsébet napjáig (november 19.) várják vissza a szervezők e-mailben vagy postai úton. Fordulónként közlik a feladatsor visszaküldésének pontos határidejét.

A jelentkezéshez egy online formanyomtatványt kell kitölteni, amely megtalálható az alapítvány weboldalán: www.ehh.ro. Az űrlap kitöltési határideje: 2022. október 11.

A versenyen való részvétel ingyenes. A verseny végén minden résztvevő jelképes ajándékban részesül, amelyet postai úton kap meg, ezért kéri a résztvevőket, adják meg a lakcímküvet a jelentkezési űrlapon. A kitartó versenyzők között értékes nyereményeket (nyári tábor, könyvcsomag, társasjáték) sorsolnak ki.

Várják a kis hagyományokosok jelentkezését!

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Dr. Máté Gábor A sóvárgás démona

Dr. Máté Gábor Szétszórt elmék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-932	hidegtálcák készítése	- 0365/404-664
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet		• RDS-RCS	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,			- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110		- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,			- 08008 208-888
otthongondozó szolgálat,		• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
8-16 óra között:	0736-883-110	• Vasútállomás	- 0265/236-284
		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
		(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
		Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
			- 0744-282-710
		• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
		• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
		- 0265/312 436	
		- 0265/250-120	
		- 0265/263 351	
		• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
		• Marmed	- 0265/250-344
		járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
			- 0729-024-380
		Labor	- 0751-114-307
		e-mail: marmed@marmed.ro,	
		www.marmed.ro	
		• Dora Optics	- 0733-553-976
		• Dora Medicals	- 0265/212-971
		• Radiológia, echográfia	
		Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

therezia®
Mezőpaniti tejtermékek...

ETV

**MINDEN HÉTKÖZNAP
18:20-TÓL**

MOZAIK

**rádió
FaFa**
Slágerek
és új zenék

MOZAIK

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060